

Мар'яна Юрїївна ЩИРБА,
аспірант Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки (м. Луцьк),
проспект Волі, 13, м. Луцьк, 43025,
marietta.05@mail.ru

УДК 340.132.2

ПОРЯДОК НАБРАННЯ ЧИННОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Здійснюється загальнотеоретична характеристика порядку набрання чинності нормативно-правовими актами. Аналізуються загальні ознаки порядку набрання чинності нормативно-правовими актами, під яким розуміється закріплені у правових приписах правила, що передбачають обставини, з настанням яких визначається момент початку дії нормативно-правових актів. Розглядається загальний порядок набрання чинності, який закріплений у нормативно-правових приписах і на підставі якого визначається момент початку дії певного виду нормативно-правових актів (законів, указів, постанов, рішень та ін.). Аналізується також і конкретизований порядок набрання чинності, який закріплюється в оперативних приписах і на підставі якого визначається момент початку дії конкретного нормативно-правового акта або його частин. Встановлюються структурні частини порядку набрання чинності нормативно-правового акта, а також проводиться класифікація порядків набрання чинності нормативно-правовими актами.

Ключові слова: нормативно-правовий акт, дія в часі нормативно-правових актів, набрання чинності нормативно-правовими актами, правотворчість, правотворчий процес.

Важливе місце у сучасній системі джерел права України і дотепер займають нормативно-правові акти, які регулюють значну кількість суспільних відносин. Належне функціонування нормативно-правових актів забезпечується удосконаленням їх юридичних властивостей, серед яких чільне місце займає така, як дія нормативно-правових актів у часі. Проте і дотепер залишаються малодослідженими загальнотеоретичні питання порядку набрання чинності нормативно-правовими актами.

У вітчизняній та зарубіжній юридичній літературі питання дії нормативно-правових актів у часі висвітлюється у працях Д. М. Бахраха, І. В. Вовк, М. А. Капустіної, І. Г. Оборотова, О. В. Пушняка, П. М. Рабіновича, М. С. Студенікіної, Т. Л. Тенілової, А. А. Тілле, В. О. Туманова, М. О. Теплюка, О. І. Ющика та ін.

У цих наукових напрацюваннях порядок набрання чинності нормативно-правовими актами переважно розглядають у контексті закріплених у законодавстві правил набрання чинності певних видів нормативно-правових актів. Поза увагою дослідників залишаються питання набрання чинності окремими нормативно-правовими актами.

Метою статті є загальнотеоретична характеристика порядку набрання чинності нормативно-правовими актами із врахуванням особливостей його загального та конкретизованого різновидів.

Якщо під порядком набрання чинності нормативно-правовими актами розуміти закріплені у правових приписах правила, які передбачають обставини, з настанням

яких визначається момент початку дії нормативно-правових актів, то це є вказівкою на момент переходу потенційних властивостей нормативно-правового акта у реальні.

Аналізуючи природу нормативно-правових актів, варто виокремити такі ознаки порядку набрання чинності нормативно-правовими актами: змістом цього порядку є правила, які закріплені у правових приписах; вони передбачають обставини, з настанням яких нормативно-правовий акт набуває юридичної природи і, насамперед, такої властивості, як обов'язковості; ці правила адресовані суб'єктам правореалізації для визначення моменту початку дії нормативно-правового акта; ці правила можуть також бути адресовані суб'єктам нормотворчості для встановлення моменту початку дії конкретного нормативно-правового акта.

За своєю природою порядок набрання чинності нормативно-правовими актами — це відповідні правила. Особливості порядку набрання чинності нормативно-правових актів проявляються у тому, що його правила закріплюються у правових приписах. Як відомо, правові приписи є загальнообов'язковими граматично та логічно завершеними деонтичними судженнями, що встановлюються та забезпечуються спеціально уповноваженими суб'єктами.

Наприклад, загальний порядок набрання чинності законами України закріплений у *правовому приписі* ч. 5 ст. 94 Конституції України; указами Президента України закріплений у *приписі* п. 4 Указу Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”; постановами Верховної Ради України зафіксований у *правовому приписі* ч. 5 ст. 138 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України”; постановами Кабінету Міністрів України встановлений у *правовому приписі* ч. 1 ст. 55 Закону України “Про Кабінет Міністрів України”; наказами міністерств закріплений у *правовому приписі* п. 7 Закону України “Про центральні органи виконавчої влади”; нормативно-правовими актами місцевих державних адміністрацій передбачений у *правовому приписі* ст. 41 Закону України “Про місцеві державні адміністрації”; рішеннями місцевих рад зафіксований у *правовому приписі* ч. 5 ст. 59 Закону України “Про місцеве самоврядування”; рішеннями Луцької міської ради закріплений у *правовому приписі* ст. 43 Регламенту Луцької міської ради.

Варто звернути увагу і на те, що порядок набрання чинності конкретними нормативно-правовими актами також закріплюється відповідними правовими приписами. Наприклад, порядок набрання чинності Конституцією України від 28 червня 1996 р. № 254к/96–ВР зафіксований у *правовому приписі* ст. 160 Конституції. Порядок набрання чинності Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 р. № 4651–VI закріплений у *правовому приписі* п. 1 розділу X “Прикінцеві положення” зазначеного кодексу. Порядок набрання чинності Закону України “Про вищу освіту” від 17 січня 2002 р. № 2984–III зафіксований у п. 1 розділу XIV “Прикінцеві положення” зазначеного закону. Порядок набрання чинності Указу Президента України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010 передбачений правовим приписом п. 8 згаданого указу. Порядок набрання чинності наказу Міністра освіти і науки України, молоді та спорту України “Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2013 році” від 5 листопада 2012 р. № 1244 передбачений приписом п. 7 зазначеного наказу. Порядок набрання чинності Розпорядження Голови Волинської державної адміністрації “Про порядок заготівлі природних рослинних ресурсів місцевого значення” від 31 травня 2002 р. № 257 встановлений у п. 11 зазначеного розпорядження. Порядок набрання чинності рішення Луцької міської ради “Про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки” від 29 листопада 2013 р. № 48/28 встановлений у *правовому приписі* п. 2 цього рішення.

Тим самим порядок набрання чинності нормативно-правовими актами — це відповідні правила, що закріплюються у правових приписах. При тому правовими приписами фіксуються як правила набрання чинності відповідних видів нормативно-правових актів (законів, указів, постанов, розпоряджень та ін.), так і конкретних нормативно-правових актів (їх частин).

Правилами порядку набрання чинності нормативно-правових актів передбачаються обставини, з настанням яких пов'язується момент початку дії нормативно-правового акта.

Як відомо, нормативно-правовий акт характеризується такими властивостями: приймається компетентним (правотворчим) суб'єктом, володіє письмовою та юридичною формою виразу; містить норму права та принципи права; є формально-обов'язковим волевиявленням правотворчого суб'єкта; володіє загальнообов'язковим характером та ін.

При тому зазначені властивості нормативно-правового акта у процесі правотворчої діяльності виникають не одночасно, а надаються суб'єктами правотворчості в різний час. Так, письмова та юридична форма виразу нормативно-правового акта формується ще на стадії його підготовки. Правила поведінки, що становлять собою зміст норми права, формуються на стадіях підготовки та прийняття нормативно-правового акта. І саме на стадії набрання чинності нормативно-правовим актом у нього з'являється завершальна властивість, яка дозволяє нормативно-правовому акту функціонувати, — його обов'язковість. З набуттям чинності нормативно-правового акту його потенційні властивості стають реальними, і нормативно-правовий акт починає діяти.

Необхідно звернути увагу: якщо формування властивостей нормативно-правового акта, не пов'язаних із його обов'язковістю, для суб'єктів правореалізації не володіє настільки важливим значенням, то момент виникнення у нормативно-правового акта властивості обов'язковості має суттєве значення, адже з настанням обов'язковості нормативно-правового акта він здатен породжувати юридичні наслідки. Саме тому у правових приписах закріплюються правила, відповідно до яких суб'єкти нормотворчості встановлюють, а суб'єкти правореалізації визначають момент початку дії нормативно-правових актів (їх частин).

У зв'язку з цим, варто зауважити, що правотворчі процедури регулюють набрання чинності нормативно-правовими актами, зокрема зобов'язують відповідних суб'єктів нормотворчості встановлювати момент початку дії нормативно-правових актів (їх частин).

Обставинами, з настанням яких нормативно-правовий акт набуває юридичної природи, зокрема властивості обов'язковості, можуть бути *офіційне оприлюднення, сплив певного строку після офіційного оприлюднення, державна реєстрація, сплив певного строку після державної реєстрації, отримання адресатами, настання дати, зазначеної у конкретному нормативно-правовому акті, сплив певного строку після настання дати, зазначеної у конкретному нормативно-правовому акті*, та ін.

Офіційне оприлюднення як обставина, з якою пов'язується момент початку дії, передбачається порядком набрання чинності таких нормативно-правових актів, як постанов Верховної Ради України, постанов Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, нормативно-правових актів місцевих державних адміністрацій, що стосуються прав та обов'язків громадян або мають загальний характер, рішень місцевих рад.

Сплив певного строку після офіційного оприлюднення є обставиною, яка закріплена у порядку набрання чинності такими нормативно-правовими актами, як законами України, указами Президента України. Наприклад, *Кримінальний процесуальний кодекс України*, що прийнятий 13 квітня 2012 р., відповідно до п. 1 розділу Х "Прикінцевих положень" набуває чинності, за винятком окремих положень, через шість місяців з дня його опублікування. *Повітряний кодекс України*, який прийнятий 19 травня 2011 р., згідно з п. 1 розділу ХІХ "Прикінцевих та перехідних положень" набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування. *Митний кодекс України*, що прийнятий 13 березня 2012 р., відповідно до п. 1 розділу ХХІ "Прикінцевих та перехідних положень" набуває чинності з першого числа другого місяця, що настає за місяцем, у якому його опубліковано.

Державна реєстрація як обставина, з якою пов'язується момент початку дії, передбачається порядком набрання чинності розпоряджень місцевих державних адміністрацій.

Сплив певного строку після державної реєстрації є обставиною, яка передбачається порядком набрання чинності нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади. Так, відповідно до п. 3 Указу Президента України “Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади” такі акти набувають чинності через 10 днів після їх реєстрації.

Отримання адресатами як обставина, з настанням якої пов’язується момент початку обов’язковості, передбачена для постанов Кабінету Міністрів України, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Настання дати як обставина, що закріплюється порядком набрання чинності, характерна для тих нормативно-правових актів, щодо яких суб’єктам правотворчості надається повноваження самостійно встановлювати момент початку дії нормативно-правового акта. Так, набрання чинності Податковим кодексом України відповідно до п. 1 “Прикінцевих положень” пов’язане із настанням дати 1 січня 2011 р. Набрання чинності нормативно-правового припису підп. 4 п. 5 ст. 15 Закону України “Про державні лотереї” пов’язане із настанням дати 1 січня 2013 р. Умовою набуття чинності указу Президента України “Про чисельність членів Національної академії аграрних наук України” відповідно до п. 3 цього указу є настання дати 1 січня 2014 року.

Аналіз законодавства України дає підстави стверджувати, що переважна більшість порядків набрання чинності нормативно-правовими актами уповноважують суб’єктів нормотворчості самостійно визначити обставини, з настанням яких набуватиме чинності конкретний нормативно-правовий акт. Це впливає зі змісту нормативно-правових приписів, що закріплюють порядок набрання чинності. Такі нормативно-правові приписи містять такі формулювання: “якщо інше не передбачено ..., але не раніше”. Наприклад, у Конституції передбачено такі формулювання: “якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування”, в Законі України “Про всеукраїнський референдум” — “окрім випадків, коли дата набрання чинності таким Законом прямо передбачена положенням цього Закону”, в Указі Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” — “якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні”, в Законі України “Про Регламент Верховної Ради України” — “якщо ними не передбачено інше”, в Законі “Про центральні органи виконавчої влади” — “якщо інше не передбачено самими актами”, в законі “Про місцеві державні адміністрації” — “якщо самими актами не встановлено пізніший термін введення їх у дію”, в Законі “Про місцеве самоврядування” — “якщо радою не встановлено більш пізній строк введення цих рішень у дію”.

Структурними частинами порядку набрання чинності нормативно-правового акта є нормативно-правовий акт (його частини), спосіб встановлення моменту початку обов’язковості.

Порядок набрання чинності передбачає нормативно-правові акти (їх частини), момент початку дії яких встановлюється та визначається. Ними можуть бути не лише певні види нормативно-правових актів, але і конкретні нормативно-правові акти (його частини (структурні підрозділи (книги, глави, розділи) чи окремі нормативно-правові приписи (статті, пункти, підпункти)).

Так, окремі види нормативно-правових актів передбачаються загальним порядком набрання чинності, що закріплений у нормативно-правових приписах: Конституції України — для законів України; Закону України “Про всеукраїнський референдум” — для законів України, схвалених на всеукраїнському референдумі; Указу Президента України “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” — для законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України; Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” — для постанов Верховної Ради України; Закону України “Про Кабінет Міністрів України” — для постанов Кабінету міністрів України; Закон України “Про центральні органи виконавчої влади” — для наказів міністерств; Закону України “Про місцеві державні адміністрації” — для розпоряджень місцевих державних адміністрацій; Указу Президента України

“Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади” — для наказів міністерств та розпоряджень місцевих державних адміністрацій; Закону України “Про місцеве самоврядування” — для рішень місцевих рад.

Порядок набрання чинності передбачається також і для конкретних нормативно-правових актів (його частин (структурних підрозділів (книг, глав, розділів) чи окремих нормативно-правових приписів (статей, пунктів, підпунктів). Такий порядок набрання чинності нормативно-правових актів встановлюється в оперативних приписах цих актів.

Так, порядок набрання чинності Закону України “Про позашкільну освіту” від 22 червня 2000 р. № 1841–III спрямований на визначення моменту початку дії цього закону в цілому. Відповідно до припису п. 1 “Прикінцевих положень” “цей закон набирає чинності з дня його опублікування”.

Порядок набрання чинності також передбачається і для окремих частин нормативно-правових актів. Так, частини нормативно-правових приписів Закону України “Про вищу освіту” від 17 січня 2002 р. № 2984–III набирають чинності в різний час. Відповідно до п. 1 “Прикінцевих положень” “цей закон набирає чинності з дня опублікування”, а “положення частини четвертої статті 23 набирають чинності з дня прийняття рішення про набір студентів 2009 року”, “положення абзацу четвертого частини першої статті 64 набирають чинності з 1 січня 2005 року”.

Також порядок набрання чинності Митного кодексу України від 13 березня 2012 р. № 4495 передбачає визначення моменту початку дії його нормативно-правових приписів у різний час. Відповідно до п. 1 “Прикінцевих положень” цей Кодекс набирає чинності з першого числа другого місяця, що настає за місяцем, у якому його опубліковано, крім п. 10 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Кодексу.

Під способом встановлення моменту початку дії доцільно розуміти шлях визначення моменту дії нормативно-правових актів. Одним із таких способів є безпосереднє зазначення у нормативно-правових актах обставин, з часом настання яких пов’язується їх дія. Наприклад, способом встановлення моменту початку дії у загальному порядку набрання чинності постанов Кабінету міністрів України, наказів міністерств, нормативно-правових актів місцевих державних адміністрацій, місцевих рад є безпосереднє зазначення таких обставин, як офіційне опублікування, доведення в установленому порядку до виконавців, державна реєстрація.

Цей спосіб встановлення моменту початку обов’язковості притаманний і конкретизованому порядку набрання чинності нормативно-правовими актами. Проявляється цей спосіб як у зазначенні тих чи інших обставин набуття ними чинності, так і в зазначенні календарної дати (датуванні) набуття ними чинності. Так, способом встановлення моменту початку дії у Законі України “Про всеукраїнський референдум” від 6 листопада 2012 р. № 5475–VI є вказівка на таку обставину, як офіційне опублікування.

Переважним способом встановлення моменту початку обов’язковості у конкретизованому порядку набрання чинності є датування — зазначення календарної дати набрання чинності тим чи іншим нормативно-правовим актом (його частинами). Так, момент початку дії Закону України “Про аквакультуру” від 18 вересня 2012 р. № 5293–VI встановлений у п. 1 “Прикінцевих положень” та пов’язаний із настанням дати 1 липня 2013 р. У Законі України “Про зайнятість населення” від 5 липня 2012 р. № 5067–VI також встановлена календарна дата набрання ним чинності — 1 січня 2013 року. Датування характерне для набуття чинності не лише конкретного нормативно-правового акта в цілому, але також і його частин. Наприклад, підп. 4 п. 5 ст. 15 Закону України “Про державні лотереї в Україні” від 6 вересня 2012 р. № 5204–VI набув чинності з настанням 1 січня 2013 року.

Іншим способом встановлення моменту початку дії є зазначення період (проміжку) часу, зі спливом якого нормативно-правові акти набувають чинності. Наприклад, загальний порядок набрання чинності законами України, постановами Верховної Ради

України, Указами Президента України передбачає, що вони набувають чинності *через* десять днів з дня їх офіційного оприлюднення.

Цей спосіб використовується і для набуття чинності конкретними нормативно-правовими актами. Наприклад, Закон України “Про аграрні розписки” від 6 листопада 2012 р. № 5479–VI набув чинності *через* два місяці з дня його опублікування. Закон України “Про індустріальні парки” від 21 червня 2012 р. № 5018–VI набуває чинності через місяць з дня його опублікування. Положення ч. 1 ст. 6 і ст. 10 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5 липня 2012 р. № 5076–VI набули чинності через шість місяців з дня офіційного опублікування цього закону.

Загальнотеоретична характеристика порядку набрання чинності нормативно-правовими актами передбачає також і проведення класифікації цього правового явища. Класифікувати порядки набрання чинності нормативно-правовими актами можна за різними критеріями:

1) залежно від правових приписів, якими закріплюється, — на загальний (закріплений у нормативно-правових приписах) та конкретизований (закріплений оперативними приписами);

2) залежно від видів нормативно-правових актів — порядок набрання чинності видом нормативно-правового акта (законами, постановами, указами та ін.), порядок набрання чинності конкретним нормативно-правовим актом (Законом України “Про всеукраїнський референдум” від 6 листопада 2012 р. № 5475–VI), порядок набрання чинності частин нормативно-правового акта (пунктів, розділів, статей, абзаців та ін.);

3) за способом встановлення моменту початку дії: фактовий (вказівка на реальні обставини, з настанням яких визначається момент початку дії) та часовий (вказівка на момент (дату), з настанням якого (або зазначення періоду часу), зі впливом якого визначається момент початку дії);

4) залежно від можливості розсуду суб’єктів правотворчості щодо встановлення моменту початку дії — на імперативний, що не допускає можливості розсуду, та диспозитивний, що допускає можливість самостійно встановлювати момент початку дії.

Особливості загального порядку набрання чинності нормативно-правовими актами полягають у тому, що він закріплюється нормативно-правовими приписами; ними передбачаються правила визначення моменту початку дії виду нормативно-правового акта; цей порядок адресується насамперед суб’єктам нормотворчості, які на його підставі встановлюють порядок набрання чинності конкретним нормативно-правовим актом.

Відтак, враховуючи специфічні ознаки загального порядку набрання чинності нормативно-правового акта, під ним можна розуміти закріплені у нормативно-правових приписах правила, якими передбачається момент початку дії певного виду нормативно-правових актів.

Специфічними рисами конкретизованого порядку набрання чинності нормативно-правового акта є те, що він закріплений оперативними приписами відповідно до загального порядку; цими оперативними приписами передбачаються правила встановлення моменту початку дії конкретного (окремого) нормативно-правового акта (його частин); цей порядок адресується насамперед суб’єктам правореалізації та правозастосування.

Відтак під конкретизованим порядком набрання чинності нормативно-правовим актом можна розуміти закріплені оперативними приписами відповідно до загального порядку правила, на підставі яких суб’єкти правозастосування та правореалізації визначають момент початку дії окремого нормативно-правового акта.

Ці та інші питання потребують подальшого вивчення з позицій загальної теорії права та юридичної практики.

Список використаних джерел

1. Бахрах, Д. Н. Действие норм права во времени: Теория, законодательство, судебная практика [Текст] / Д. Н. Бахрах. — М. : Норма, 2004. — 224 с.
2. Волк, И. В. Право, время и пространство: теоретический аспект [Текст] : автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 "Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве" / И. В. Волк. — М., 2004. — 20 с.
3. Капустина, М. А. Действие юридических норм во времени [Текст] / М. А. Капустина ; Санкт-Петербургский государственный университет. — СПб. : Изд-во СПбГУ, 2001. — 112 с.
4. Оборотов, І. Г. Темпоральні грані права [Текст] : монограф. / І. Г. Оборотов. — Миколаїв : Іліон, 2009. — 230 с.
5. Пушняк, О. В. Право і час [Текст] : монограф. / О. В. Пушняк. — Х. : ФІНН, 2009. — 175 с.
6. Рабинович, П. М. Время в правовом регулировании: философско-юридические аспекты [Текст] / П. М. Рабинович // Правоведение. — 1990. — № 3. — С. 19–27.
7. Студеникина, М. С. Вступление федерального закона в силу: правовое регулирование и практика [Текст] / М. С. Студеникина // Журнал российского права. — 2000. — № 7. — С. 10–21.
8. Тенилова, Т. Л. Время в праве [Текст] : автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 "Теория права и государства; история права и государства, история политических и правовых учений" / Т. Л. Тенилова. — Нижний Новгород, 1999. — 32 с.
9. Тилле, А. А. Действие закона во времени и обратная сила закона [Текст] / А. А. Тилле // Советское государство и право. — 1964. — № 12. — С. 29–37.
10. Туманов, В. А. Вступление в силу норм советского права [Текст] / В. А. Туманов // Ученые записки. Ученые записки ВИНУН. — 1958. — Вып. 7. — С. 85–146.
11. Теплюк, М. О. Введення в дію законів України: питання теорії і практики [Текст] / М. О. Теплюк, О. І. Ющик. — К. : Парламентське видавництво, 2011. — 200 с.

*Рекомендовано до друку кафедрою теорії та філософії права
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 10 від 10 березня 2014 року)*

Надійшла до редакції 17.04.2013

Щирба М. Ю. Порядок вступлення в силу нормативних правових актів: общетеоретическая характеристика

Осуществляется общетеоретическая характеристика порядка вступления в силу нормативными правовыми актами. Анализируются общие признаки порядка вступления в силу нормативных правовых актов, который интерпретируется как закрепленные в правовых предписаниях правила, предусматривающие обстоятельства, с наступлением которых определяется момент начала действия нормативных правовых актов. Рассматривается общий порядок вступления в силу, который закреплен в нормативных правовых предписаниях и на основании которого определяется момент начала действия определенного вида нормативных правовых актов (законов, указов, постановлений, решений и др.). Анализируется также и конкретизированный порядок вступления в силу, который закрепляется в оперативных предписаниях и на основании которого определяется момент начала действия конкретного нормативного правового акта и его частей. Устанавливаются структурные части порядка вступления в силу нормативного правового акта, а также проводится классификация порядков вступления в силу нормативных правовых актов.

Ключевые слова: *нормативный правовой акт, действие во времени нормативных правовых актов, вступление в силу нормативных правовых актов, правотворчество, правотворческий процесс.*

Shchyrba, M. Yu. The Procedure of the Entering of Normative Legal Acts into Force: General Theoretical Characterization

The article characterizes the procedure of the entering of normative legal acts into force. The general attributes of the procedure are analysed. The procedure of the entering of normative legal acts into force means law enacted provisions, providing the circumstances of the beginning of the force of normative legal acts. The general procedure of the entering into force, enacted in normative legal acts, which regulates the moment of the beginning of the force of some normative legal acts (laws, decrees, regulations, decisions etc.), is considered. The article also analyses special procedures of the entering of normative legal acts into force, enacted in operative provisions, which provides for the moment of the beginning of the force both of normative legal acts and theirs parts. The article lays down the structural elements of the entering of normative legal acts into force procedure, as well as classifies procedures of the entering of normative legal acts into force.

Keywords: *normative legal act, operation of normative legal act in time, entering of normative legal acts into force, law-making activity, law-making process.*

